

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: I.E.S. TORRENTE BALLESTER DE PONTEVEDRA

CURSO: 1º ESO

MATERIA: bioloxía e xeoloxía

DEPARTAMENTO: bioloxía e xeoloxía

DATA: 8 de maio de 2020

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.
2. Avaliación e cualificación.
3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)
4. Información e publicidade.

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
1.1. Utilizar adecuadamente o vocabulario científico nun contexto preciso e adecuado ao seu nivel.	1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico, expresándose de forma correcta tanto oralmente como por escrito.
2.2. Expoñer a organización do Universo e do Sistema Solar así como algunhas das concepcións que sobre o devandito sistema planetario se tiveron ao longo da Historia.	2.2.1. Recoñece os compoñentes do Universo e do Sistema Solar describindo as súas características xerais.
2.3. Relacionar comparativamente a posición dun planeta no sistema solar coas súas características.	2.3.1. Precisa que características se dan no planeta Terra, e non se dan nos outros planetas, que permiten o desenvolvemento da vida nel.
2.4. Localizar a posición da Terra no Sistema Solar.	2.4.1. Identifica a posición da Terra no Sistema Solar.
2.5. Establecer os movementos da Terra, a Lúa e o Sol e relacionalos coa existencia do día e a noite, as estacións, as mareas e as eclipses.	2.5.1. Categoriza os fenómenos principais relacionados co movemento e a posición dos astros, deducindo a súa importancia para a vida. 2.5.2. Interpreta correctamente en gráficos e esquemas, fenómenos como as fases lunares e as eclipses, establecendo a relación existente coa posición relativa da Terra, a Lúa e o Sol.
2.6. Identificar os materiais terrestres segundo a súa abundancia e distribución nas grandes capas da Terra.	2.6.2. Describe as características xerais da codia, o manto e o núcleo terrestre e os materiais que os compoñen, relacionando ditas características coa súa situación.
2.7.b. Coñecer e diferenciar os conceptos de mineral e rocha.	2.7.1. Identifica minerais e rochas utilizando criterios que permitan diferenciais.

<p>2.8. Analizar as características e composición da atmosfera e as propiedades do aire.</p>	<p>2.8.1. Recoñece a estrutura e composición da atmosfera.</p> <p>2.8.2. Recoñece a composición do aire, e identifica os contaminantes principais relacionándoos coa súa orixe.</p> <p>2.8.3. Identifica e xustifica con argumentacións sinxelas, as causas que sustentan o papel protector da atmosfera para os seres vivos.</p>
<p>2.10.a. Recoñecer a importancia do papel protector da atmosfera para os seres vivos e considerar as repercusións da actividade humana na mesma.</p>	<p>2.10.1. Relaciona situacións nas que a actividade humana interfere coa acción protectora da atmosfera.</p>
<p>2.15. Seleccionar as características que fan da Terra un planeta especial para o desenvolvemento da vida.</p>	<p>2.15.1. Describe as características que posibilitaron o desenvolvemento da vida na Terra.</p>
<p>3.1. Recoñecer a importancia da biodiversidade e as características morfolóxicas principais dos distintos grupos taxonómicos.</p>	<p>3.1.1. Estima a importancia da biodiversidade e aplica criterios de clasificación dos seres vivos, relacionando os animais e plantas máis comúns co seu grupo taxonómico.</p>
<p>3.2.a. Categorizar os criterios que serven para clasificar aos seres vivos e identificar os principais modelos taxonómicos aos que pertencen os animais e plantas máis comúns.</p>	<p>3.2.1. Identifica e recoñece exemplares característicos de cada un destes grupos, destacando a súa importancia biolóxica.</p>
<p>3.3.a. Describir as características xerais dos grandes grupos taxonómicos e explicar a súa importancia no conxunto dos seres vivos.</p>	<p>3.3.1. Discrimina as características xerais e singulares de cada grupo taxonómico.</p>

3.4.a. Caracterizar aos principais grupos de invertebrados e vertebrados. Recoñecer e describir as características da estrutura, organización e función dos distintos grupos de animais que sirven para identificalos e clasificalos a partir de fotografías e debuxos.

3.4.1. Asocia invertebrados comúns co grupo taxonómico ao que pertencen.

3.4.2. Recoñece diferentes exemplares de vertebrados, asignándoos á clase á que pertencen.

Pode facerse tamén seguindo o modelo que se teña na programación didáctica respectiva

2. Avaliación e cualificación	
Avaliación	<p>Procedementos:</p> <p>Análise da produción dos alumnos no seu domicilio: os alumnos deberán realizar tarefas encomendadas polo profesor a través do entorno virtual edixgal. As tarefas consistirán visualización de presentacións, lectura do libro virtual e na realización de actividades interactivas e boletíns de exercicios no caderno, sobre os contidos impartidos nas avaliacións anteriores (actividades de recuperación, repaso ou reforzo) e sobre os contidos impartidos da terceira avaliación.</p> <p>As actividades unha vez realizadas polo alumnado serán engadidas á plataforma virtual ou enviadas por correo electrónico para que poidan ser valoradas. Trala corrección e valoración das mesmas, o profesor escribirá comentarios en cada caso para que os alumnos poidan corrixir os seus erros.</p> <p>Valorarase o grao da realización das tarefas e a ausencia/presencia de erros nas diferentes actividades.</p>
	<p>Instrumentos:</p> <p>O instrumento que se utilizará é o caderno diário do profesor, onde se efectuarán habitualmente anotacións suficientes e claras respecto ao grao de realización das tarefas e a ausencia/presencia de erros nas mesmas.</p>
Cualificación final	<p>Indicar o procedemento para obter a cualificación final de curso:</p> <p>A cualificación final consistirá na nota media das dúas primeiras avaliacións, á que se lle poderá sumar a valoración positiva nas actividades realizadas no domicilio familiar (estas actividades terán unha puntuación máxima dun punto que se poderá sumar a nota media da 1ª e 2ª avaliación).</p>
Proba extraordinaria de setembro	<p>Os alumnos que non aprobasen a asignatura na convocatoria de xuño, terán que examinarse dos contidos correspondentes a 1ª e 2ª avaliación na convocatoria de setembro.</p> <p>A proba consistirá na resposta a preguntas relativas ao temario impartido.</p> <p>A cualificación da proba extraordinaria de setembro suporá o 100% da cualificación outorgada na avaliación</p>
Alumnado de materia pendente	<p>Criterios de avaliación:</p> <p>Os recollidos na programación da asignatura.</p>
	<p>Criterios de cualificación:</p> <p>Exercicios realizados en cada trimestre: 20% da nota da avaliación</p> <p>Probas parciais específicas: 80% da nota da avaliación</p> <p>A nota final da materia será a media das avaliacións cando estean aprobadas todas.</p> <p>Se o alumno non supera algunha ou algunhas das avaliacións, terá que facer a proba extraordinaria de maio que consistirá na resposta a preguntas</p>

	<p>relativas ao temario de cada unha das avaliacións pendentes (1ª ou 2ª avaliación).</p> <p>Ao alumnos que non aprobasen a asignatura na convocatória de maio, terán que examinarse dos contidos da 1ª e 2ª avaliación na convocatória de setembro. A cualificación da proba extraordinaria de setembro suporá o 100% da cualificación outorgada.</p>
	<p>Procedementos e instrumentos de avaliación:</p> <p>a) Cadernos de exercicios/traballos: é imprescindible a entrega dos exercicios programados para cada avaliación nos prazos estipulados. Non se admitirán os exercicios despois da data estipulada para a entrega.</p> <p>A non entrega dos exercicios suporá que os alumnos non acadarán a cualificación estipulada para os mesmos (20% da nota da avaliación).</p> <p>Os cadernos de exercicios serán entregados polo profesor que lle imparte clase no curso actual, ou polo xefe do departamento.</p> <p>b) Probas parciais específicas (80% da nota de avaliación). Realizarase unha proba por avaliación. O encargado da elaboración e corrección da proba será o xefe do departamento. O encargado da realización da proba será o profesor/a que lle imparte clase no curso actual. As probas parciais tratarán dos contidos correspondentes a cada avaliación.</p> <p>c) Proba extraordinaria de maio.</p> <p>Os destinatarios da proba serán os alumnos que non superen algunha ou algunhas das avaliacións.</p> <p>A proba será elaborada e correxida pola xefatura do departamento.</p> <p>A proba consistirá na realización de exercicios correspondentes aos contidos do curso (1ª e 2ª avaliación) a desenvolver no seu domicilio nunha xornada laboral. A proba enviarase por correo electrónico e será remitida polos alumnos unha vez realizada, tamén por correo electrónico.</p> <p>A cualificación da proba extraordinaria de maio suporá o 100% da cualificación outorgada na avaliación.</p> <p>d) Proba extraordinaria de setembro.</p> <p>A realizarán os alumnos que non haxan superado a materia polos procedementos arbitrados polo departamento (probas parciais + exercicios e a proba extraordinaria de maio).</p>

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)

Actividades	Actividades interactivas na plataforma edixgal, boletíns de exercicios sobre os diferentes contidos do curso (actividades de recuperación, repaso, reforzo, ampliación das aprendizaxes anteriores e novos contidos).
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	<p>As actividades que se propoñen os alumnos van encamiñadas a que o alumnado acade os estándares de aprendizaxe e traballar as competencias imprescindibles.</p> <p>Dase prioridade á comprensión dos contidos que se traballan fronte a seu aprendizaxe mecánico.</p> <p>O alumnado traballará a partires do libro dixital ou material elaborado polo profesor, que serán suministradas a través da plataforma edixgal.</p> <p>Empregaránse medios audiovisuais: presentacións en power point, vídeos e documentais.</p>
Materiais e recursos	Suministro de materiais a través da plataforma edixgal para poder preparar os contidos impartidos (presentacións en power point, vídeos didácticos, enlaces a páxinas de internet) e realización de cuestións sobre os contidos impartidos.

4. Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	Información das actividades a realizar a través da publicación semanal das mesmas no edixgal. Comunicación co alumnado mediante foros e chats e o servicio de mensaxería de plataforma. Comunicación coas familias mediante o ABALAR, correos electrónicos e chamadas telefónicas.
Publicidade	Publicación obrigatoria na páxina web do centro.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: I.E.S. TORRENTE BALLESTER DE PONTEVEDRA

CURSO: 3º ESO

MATERIA: bioloxía e xeoloxía

DEPARTAMENTO: bioloxía e xeoloxía

DATA: 8 de maio de 2020

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.
2. Avaliación e cualificación.
3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)
4. Información e publicidade.

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
3.18. Describir os procesos implicados na función de relación, sistemas e aparatos implicados na mesma, recoñecer e diferenciar os órganos dos sentidos e os coidados do oído e a vista.	3.18.1. Especifica a función de cada un dos aparatos e sistemas implicados nas funcións de relación 3.18.2. Describe os procesos implicados na función de relación, identificando o órgano ou estrutura responsable de cada proceso. 3.18.3. Clasifica distintos tipos de receptores sensoriais e relaciónaos cos órganos dos sentidos nos que se encontran.
3.25. Referir os aspectos básicos do aparato reprodutor, diferenciando entre sexualidade e reprodución. Interpretar debuxos e esquemas do aparato reprodutor	3.25.1. Identifica en esquemas os distintos órganos do aparato reprodutor masculino e feminino, especificando a súa función.
3.26. Recoñecer os aspectos básicos da reprodución humana e describir os acontecementos fundamentais da fecundación, embarazo e parto.	3.26.1. Describe as principais etapas do ciclo menstrual indicando que glándulas e que hormonas participan na súa regulación. 3.26.2. Identifica os acontecementos fundamentais da fecundación, embarazo e parto.
3.27. Comparar os distintos métodos anticonceptivos, clasificalos segundo a súa eficacia e recoñecer a importancia dalgúns deles na prevención de enfermidades de transmisión sexual.	3.27.1. Discrimina os distintos métodos de anticoncepción humana. 3.27.2. Categoriza as principais enfermidades de transmisión sexual e argumenta sobre a súa prevención
3.28. Recompilar información sobre as técnicas de reprodución asistida e de fecundación in vitro, para argumentar o beneficio que supuxo este avance científico para a sociedade.	3.28.1. Identifica as técnicas de reprodución asistida máis frecuentes.
3.29. Valorar e considerar a súa propia sexualidade e a das persoas que lle rodean, transmitindo a necesidade de reflexionar, debater, considerar e compartir.	3.29.1. Actúa, decide e defende responsablemente a súa sexualidade e a das persoas que o rodean.
2.1. Recoñecer que os seres vivos están constituídos por células e determinar as características que os diferencian da materia inerte.	2.1.1. Diferenza a materia viva da inerte partindo das características particulares de ambas. 2.1.2. Establece comparativamente as analogías e diferenzas entre célula procariota e eucariota, e entre célula animal e vexetal.
2.2. Describir as funcións comúns a todos os seres vivos.	2.2.1. Recoñece e diferenza a importancia de cada función para o mantemento da vida.
3.1. Catalogar os distintos niveis de organización da materia viva: células, tecidos, órganos e aparatos ou sistemas e diferenciar as principais estruturas celulares e as súas funcións.	3.1.1. Interpreta os diferentes niveis de organización no ser humano, buscando a relación entre eles.

	3.1.2. Diferenza os distintos tipos celulares, describindo a función dos orgánulos máis importantes
3.2. Diferenciar os tecidos máis importantes do ser humano e a súa función.	3.2.1. Recoñece os principais tecidos que conforman o corpo humano, e asocia aos mesmos a súa función
3.11. Recoñecer a diferenza entre alimentación e nutrición e diferenciar os principais nutrientes e as súas funcións básicas.	3.11.1. Discrimina o proceso de nutrición do da alimentación. 3.11.2. Relaciona cada nutriente coa función que desempeña no organismo, recoñecendo hábitos nutricionais saudables.
3.13. Argumentar a importancia dunha boa alimentación e do exercicio físico na saúde e identificar as principais enfermidades e trastornos da conduta alimentaria.	3.13.1. Valora e determina unha dieta equilibrada para unha vida saudable e identifica os principais trastornos da conduta alimentaria.
3.14. Explicar os procesos fundamentais da nutrición, utilizando esquemas gráficos dos distintos aparatos que interveñen nela.	3.14.1. Determina e identifica, a partir de gráficos e esquemas, os distintos órganos, aparatos e sistemas implicados na función de nutrición relacionándoo coa súa contribución no proceso.
3.15. Asociar que fase do proceso de nutrición realiza cada un dos aparatos implicados no mesmo.	3.15.1. Recoñece a función de cada un dos aparatos e sistemas nas funcións de nutrición.
3.16. Identificar os compoñentes dos aparatos dixestivo, circulatorio, respiratorio e excretor e coñecer o seu funcionamento.	3.16.1. Coñece e explica os compoñentes dos aparatos dixestivo, circulatorio, respiratorio e excretor e o seu funcionamento
3.17. Indagar acerca das enfermidades máis habituais nos aparatos relacionados coa nutrición, de cales son as súas causas e da maneira de previlas.	3.17.1. Diferenza as doenzas máis frecuentes dos órganos, aparatos e sistemas implicados na nutrición, asociándoas coas súas causas.

2. Avaliación e cualificación	
Avaliación	<p>Procedementos:</p> <p>Análise da produción dos alumnos no seu domicilio: os alumnos deberán realizar tarefas encomendadas polo profesor a través da aula virtual do centro. As tarefas consistirán en visualización de presentacións, e na realización de probas interactivas na aula virtual ou actividades interactivas, e boletíns de exercicios sobre os contidos impartidos nas avaliacións anteriores (actividades de recuperación, repaso ou reforzo) e sobre os contidos impartidos da terceira avaliación.</p> <p>As actividades unha vez realizadas serán enviadas por correo electrónico para que poidan ser valoradas. Trala corrección e valoración das mesmas, o profesor indicará a cada alumno as respostas contestadas erroneamente e enviará un boletín coas respostas correctas para que os alumnos poidan revisar e corrixir os exercicios realizados incorrectamente.</p> <p>Valorarase o grao da realización das tarefas e a ausencia/presencia de erros nas diferentes actividades.</p>
	<p>Instrumentos:</p> <p>O instrumento que se utilizará é o caderno diário do profesor, onde se efectuarán habitualmente anotacións suficientes e claras respecto ao grao de realización das tarefas e a ausencia/presencia de erros nas mesmas.</p>
Cualificación final	<p>Indicar o procedemento para obter a cualificación final de curso:</p> <p>A cualificación final consistirá na nota media das dúas primeiras avaliacións, á que se lle poderá sumar a valoración positiva nas actividades realizadas no domicilio familiar (estas actividades terán unha puntuación máxima dun punto que se poderá sumar a nota media da 1ª e 2ª avaliación).</p> <p>Tendo en conta que no grupo de 3º ESO D non se poido realizar o examen da segunda avaliación, e a nota que figura corresponde a nota de clase (comportamento na aula, interese pola materia, atención as explicacións, participación activa e aportacións, traballo realizado polo alumno na clase e no seu domicilio na resolución de cuestións e actividades referentes ás unidades didáctica). A segunda avaliación ten unha valoración do 20% do seu valor real a hora de calcular a media final.</p>
Proba extraordinaria de setembro	<p>Os alumnos que non aprobasen a asignatura na convocatoria de xuño, teran que examinarse dos contidos correspondentes a 1ª e 2ª avaliación na convocatoria de setembro.</p> <p>A proba consistirá na resposta a preguntas relativas ao temario impartido.</p> <p>A cualificación da proba extraordinaria de setembro suporá o 100% da cualificación outorgada na avaliación</p>
Alumnado de materia pendente	<p>Criterios de avaliación:</p> <p>Os recollidos na programación da asignatura para as dúas primeiras avaliacións.</p>
	<p>Criterios de cualificación:</p> <p>Exercicios realizados en cada trimestre: 20% da nota da avaliación</p>

	<p>Probas parciais específicas: 80% da nota da avaliación</p> <p>A nota final da materia será a media da primeira e segunda avaliación.</p> <p>Se o alumno non supera algunha ou algunhas das avaliacións, terá que facer a proba extraordinaria de maio que consistirá na realización de exercicios correspondentes aos contidos da 1ª e 2ª avaliación, a desenvolver no seu domicilio nunha xornada laboral. Os contidos correspondentes a terceira avaliación terán valor positivo para a cualificación do alumnado.</p> <p>Ao alumnos que non aprobasen a asignatura na convocatoria de maio, terán que examinarse dos contidos correspondentes a 1ª e 2ª avaliación na convocatoria de setembro. A cualificación da proba extraordinaria de setembro suporá o 100% da cualificación outorgada.</p>
	<p>Procedementos e instrumentos de avaliación:</p> <p>a) Cadernos de exercicios/traballos: é imprescindible a entrega dos exercicios programados para cada avaliación nos prazos estipulados. Non se admitirán os exercicios despois da data estipulada para a entrega.</p> <p>A non entrega dos exercicios suporá que os alumnos non acadarán a cualificación estipulada para os mesmos (20% da nota da avaliación).</p> <p>Os cadernos de exercicios serán entregados polo profesor que lle imparte clase no curso actual, ou polo xefe do departamento.</p> <p>b) Probas parciais específicas (80% da nota de avaliación). Realizarase unha proba por avaliación. O encargado da elaboración e corrección da proba será o xefe do departamento. O encargado da realización da proba será o profesor/a que lle imparte clase no curso actual.</p> <p>As probas parciais tratarán dos contidos correspondentes a cada avaliación.</p> <p>c) Proba extraordinaria de maio.</p> <p>Os destinatarios da proba serán os alumnos que non superen algunha ou algunhas das avaliacións.</p> <p>A proba será elaborada e correxida pola xefatura do departamento.</p> <p>A proba consistirá na realización de exercicios correspondentes aos contidos da 1ª e 2ª avaliación a desenvolver no seu domicilio nunha xornada laboral. Os contidos da terceira avaliación só poderán ter valor positivo para a cualificación do alumnado. A proba enviarase por correo electrónico e será remitida polos alumnos unha vez realizada, tamén por correo electrónico.</p> <p>A cualificación da proba extraordinaria de maio suporá o 100% da cualificación outorgada na avaliación.</p> <p>d) Proba extraordinaria de setembro.</p> <p>A realizarán os alumnos que non haxan superado a materia polos procedementos arbitrados polo departamento (probas parciais + exercicios e a proba extraordinaria de maio).</p>

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	<p>Boletíns de exercicios sobre os diferentes contidos do curso (actividades de recuperación, repaso, reforzo, ampliación das aprendizaxes anteriores e novos contidos).</p> <p>Probas na aula virtual ou actividades interactivas sobre os contidos do curso baseadas en preguntas tipo test, verdadeiro ou falso, completar definicións co término axeitado, relacionar conceptos, interpretar debuxos.</p>
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	<p>Todo o alumnado de 3º de ESO ten conectividade a internet e unha ferramenta para poder facelo, si ben, a calidade da conexión no é a mesma en tódolos casos e as ferramentas son variadas (as veces só o telefono móbil), e en ocasións compartidas con outros membros da familia. Ante esta situación deseñouse un procedemento que puideran seguir todos/as, e que consistiu en:</p> <ul style="list-style-type: none"> • O primeiro día de cada semana, pola mañá, envíase a través da aula virtual do centro a todo o alumnado o <i>plan de traballo semanal</i>, ao mesmo tempo que se comparte material de apoio a través da aula virtual. • Nese plan de traballo especificase cales son os contidos a traballar, os apartados do libro de texto que deben ler e o material compartido (presentacións en power point) que deben ir consultando en cada momento. • O plan de traballo inclúe tamén un plan de actividades seleccionadas (boletíns de actividades ou probas a través da aula virtual do centro). • Ao longo da semana o alumnado vai resolvendo as dúbidas que se lle presentan vía Gmail. • O último día desa semana, como data limite (coa flexibilidade oportuna das situacións especiais), o alumnado envía un documento de texto coas actividades resoltas vía Gmail. • As actividades unha vez correxidas, se envía aos alumnos as respostas correxidas para que revisen e reparen os erros cometidos. <p>As actividades que se propoñen os alumnos van encamiñadas a que o alumnado acade os estándares de aprendizaxe e traballar as competencias imprescindibles.</p> <p>Dase prioridade á comprensión dos contidos que se traballan fronte a seu aprendizaxe mecánico.</p> <p>O alumnado traballará a partires do libro de texto ou material elaborado polo profesor, que serán suministradas a través da aula virtual do centro.</p>
Materiais e recursos	<p>Suministro de materiais pola aula virtual para poder preparar os contidos impartidos (presentacións en power point, vídeos didácticos, enlaces a páxinas de internet) e realización de cuestións sobre os contidos impartidos.</p>

4. Información e publicidade

Información ao alumnado e ás familias	Información das actividades a realizar a través da publicación semanal das actividades na aula virtual do centro e do correo electrónico.
Publicidade	Publicación obrigatoria na páxina web do centro.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: I.E.S. TORRENTE BALLESTER DE PONTEVEDRA

CURSO: 4º ESO

MATERIA: bioloxía e xeoloxía

DEPARTAMENTO: bioloxía e xeoloxía

DATA: 8 de maio de 2020

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.
2. Avaliación e cualificación.
3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)
4. Información e publicidade.

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Determinar as analoxías e as diferenzas na estrutura das células procariotas e eucariotas, e interpretar as relacións evolutivas entre elas. 	<ul style="list-style-type: none"> BXB1.1.1. Compara a célula procariota e a eucariota, a animal e a vexetal, e reconece a función dos orgánulos celulares e a relación entre morfoloxía e función. BXB1.1.2. Identifica tipos de células utilizando o microscopio óptico, micrografías e esquemas gráficos.
<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Identificar o núcleo celular e a súa organización segundo as fases do ciclo celular, a través da observación directa ou indirecta. 	<ul style="list-style-type: none"> BXB1.2.1. Distingue os compoñentes do núcleo e a súa función segundo as etapas do ciclo celular.
<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Comparar a estrutura dos cromosomas e da cromatina. 	<ul style="list-style-type: none"> BXB1.3.1. Reconece as partes dun cromosoma utilizándoo para construír un cariotipo.
<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Formular e identificar os principais procesos que teñen lugar na mitose e na meiose, e revisar o seu significado e a súa importancia biolóxica. 	<ul style="list-style-type: none"> BXB1.4.1. Reconece as fases da mitose e meiose, diferencia ambos os procesos e distingue o seu significado biolóxico.
<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Formular os principios da xenética mendeliana, aplicando as leis da herdanza na resolución de problemas sinxelos, e reconecer a base cromosómica das leis de Mendel. 	<ul style="list-style-type: none"> BXB1.9.1. Reconece os principios básicos da xenética mendeliana e resolve problemas prácticos de cruzamentos con un ou dous caracteres.
<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Diferenciar a herdanza do sexo e a ligada ao sexo, e establecer a relación entre elas. 	<ul style="list-style-type: none"> BXB1.10.1. Resolve problemas prácticos sobre a herdanza do sexo e a ligada ao sexo.
<ul style="list-style-type: none"> B1.11. Coñecer e identificar algunhas doenzas hereditarias, a súa prevención e o seu alcance social. 	<ul style="list-style-type: none"> BXB1.11.1. Identifica as doenzas hereditarias máis frecuentes e o seu alcance social, e resolve problemas prácticos sobre doenzas hereditarias, utilizando árbores xenealóxicas.
<ul style="list-style-type: none"> B1.18. Interpretar árbores filoxenéticas, incluíndo a humana 	<ul style="list-style-type: none"> BXB1.18.1. Interpreta árbores filoxenéticas.
<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Categorizar e integrar os procesos xeolóxicos máis importantes da historia da Terra. 	<ul style="list-style-type: none"> BXB2.3.1. Discrimina os principais acontecementos xeolóxicos, climáticos e biolóxicos que tiveron lugar ao longo da historia da Terra, e reconece algúns animais e plantas característicos de cada era.
<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Reconecer e datar eóns, eras e períodos xeolóxicos, utilizando o coñecemento dos fósiles guía. 	<ul style="list-style-type: none"> BXB2.4.1. Relaciona algún dos fósiles guía máis característico coa súa era xeolóxica.
<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Interpretar cortes xeolóxicos sinxelos e perfís topográficos como procedemento para o estudo dunha zona ou dun terreo. 	<ul style="list-style-type: none"> BXB2.5.2. Resolve problemas sinxelos de datación relativa, aplicando os principios de superposición de estratos, superposición de procesos e correlación.

<ul style="list-style-type: none"> • B2.6. Comprender e comparar os modelos que explican a estrutura e a composición da Terra. 	<ul style="list-style-type: none"> • BXB2.6.1. Analiza e compara os modelos que explican a estrutura e a composición da Terra.
<ul style="list-style-type: none"> • B2.7. Combinar o modelo dinámico da estrutura interna da Terra coa teoría da tectónica de placas. 	<ul style="list-style-type: none"> • BXB2.7.1. Relaciona as características da estrutura interna da Terra e asóciaas cos fenómenos superficiais.
<ul style="list-style-type: none"> • B2.8. Recoñecer as evidencias da deriva continental e da expansión do fondo oceánico. 	<ul style="list-style-type: none"> • BXB2.8.1. Expresa algunhas evidencias actuais da deriva continental e da expansión do fondo oceánico.
<ul style="list-style-type: none"> • B2.9. Interpretar algúns fenómenos xeolóxicos asociados ao movemento da litosfera e relacionalos coa súa situación en mapas terrestres. Comprender os fenómenos naturais producidos nos contactos das placas. 	<ul style="list-style-type: none"> • BXB2.9.1. Coñece e explica razoadamente os movementos relativos das placas litosféricas. • BXB2.9.2. Interpreta as consecuencias dos movementos das placas no relevo.
<ul style="list-style-type: none"> • B2.10. Explicar a orixe das cordilleiras, os arcos de illas e os oróxenos térmicos. 	<ul style="list-style-type: none"> • BXB2.10.1. Identifica as causas dos principais relevos terrestres.
<ul style="list-style-type: none"> • B2.11. Contrastar os tipos de placas litosféricas e asociarlles movementos e consecuencias. 	<ul style="list-style-type: none"> • BXB2.11.1. Relaciona os movementos das placas con procesos tectónicos.
<ul style="list-style-type: none"> • B2.12. Analizar que o relevo, na súa orixe e na súa evolución, é resultado da interacción entre os procesos xeolóxicos internos e externos. 	<ul style="list-style-type: none"> • BXB2.12.1. Interpreta a evolución do relevo baixo a influencia da dinámica externa e interna.
<ul style="list-style-type: none"> • B3.1. Explicar os conceptos de ecosistema, biótomo, poboación, comunidade, ecotón, hábitat e nicho ecolóxico. 	<ul style="list-style-type: none"> • BXB3.1.1. Identifica o concepto de ecosistema e distingue os seus compoñentes. • BXB3.1.2. Analiza as relacións entre biótomo e biocenose, e avalía a súa importancia para manter o equilibrio do ecosistema.
<ul style="list-style-type: none"> • B3.2. Comparar adaptacións dos seres vivos a diferentes medios, mediante a utilización de exemplos. 	<ul style="list-style-type: none"> • BXB3.2.1. Interpreta as adaptacións dos seres vivos a un ambiente determinado, relacionando a adaptación co factor ou os factores ambientais desencadeantes deste.
<ul style="list-style-type: none"> • B3.3. Categorizar os factores ambientais e a súa influencia sobre os seres vivos, e recoñecer o concepto de factor limitante e límite de tolerancia. 	<ul style="list-style-type: none"> • BXB3.3.1. Recoñece os factores ambientais que condicionan o desenvolvemento dos seres vivos nun ambiente determinado, e valora a súa importancia na conservación deste.
<ul style="list-style-type: none"> • B3.4. Identificar as relacións intraespecíficas e interespecíficas como factores de regulación dos ecosistemas. 	<ul style="list-style-type: none"> • BXB3.4.1. Recoñece e describe relacións e a súa influencia na regulación dos ecosistemas, interpretando casos prácticos en contextos reais.
<ul style="list-style-type: none"> • B3.5. Explicar os conceptos de cadeas e redes tróficas. 	<ul style="list-style-type: none"> • BXB3.5.1. Recoñece os niveis tróficos e as súas relacións nos ecosistemas, e valora a súa importancia para a vida en xeral e o

	mantemento destas.
<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Expresar como se produce a transferencia de materia e enerxía ao longo dunha cadea ou rede trófica, e deducir as consecuencias prácticas na xestión sustentable dalgúns recursos por parte do ser humano. 	<ul style="list-style-type: none"> BXB3.6.1. Compara as consecuencias prácticas na xestión sustentable dalgúns recursos por parte do ser humano, e valora criticamente a súa importancia.

Pode facerse tamén seguindo o modelo que se teña na programación didáctica respectiva

2. Avaliación e cualificación	
Avaliación	<p>Procedementos:</p> <p>Análise da produción dos alumnos no seu domicilio: os alumnos deberán realizar tarefas encomendadas polo profesor a través da aula virtual do centro. As tarefas consistirán na visualización de presentacións e vídeos didácticos e na realización de probas interactivas na aula virtual ou boletíns de exercicios sobre os contidos impartidos nas avaliacións anteriores (actividades de recuperación, repaso ou reforzo) e sobre os contidos impartidos da terceira avaliación.</p> <p>As actividades unha vez realizadas serán enviadas por correo electrónico (Gmail) para que poidan ser valoradas. Trala corrección e valoración das mesmas, o profesor enviará un boletín coas respostas correctas para que os alumnos as poidan revisar, e correxir os exercicios realizados incorrectamente.</p> <p>Valorarase o grao da realización das tarefas e a ausencia/presencia de erros nas diferentes actividades.</p>
	<p>Instrumentos:</p> <p>O instrumento que se utilizará é o caderno diário do profesor, onde se efectuarán habitualmente anotacións suficientes e claras respecto ao grao de realización das tarefas e a ausencia/presencia de erros nas mesmas.</p>
Cualificación final	<p>Indicar o procedemento para obter a cualificación final de curso:</p> <p>A cualificación final consistirá na nota media das dúas primeiras avaliacións, á que se lle poderá sumar a valoración positiva nas actividades realizadas no domicilio familiar (estas actividades terán unha puntuación máxima dun punto que se poderá sumar a nota media da 1ª e 2ª avaliación).</p>
Proba extraordinaria de setembro	<p>Os alumnos que non aprobasen a asignatura na convocatoria de xuño, terán que examinarse dos contidos correspondentes a 1ª e 2ª avaliación na convocatoria de setembro.</p> <p>A proba consistirá na resposta a preguntas relativas ao temario impartido.</p> <p>A cualificación da proba extraordinaria de setembro suporá o 100% da cualificación outorgada na avaliación</p>
Alumnado de materia pendente	Criterios de avaliación:
	Criterios de cualificación:
	Procedementos e instrumentos de avaliación:

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)

<p>Actividades</p>	<p>Boletíns de exercicios sobre os diferentes contidos do curso (actividades de recuperación, repaso, reforzo, ampliación das aprendizaxes anteriores e novos contidos).</p>
<p>Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)</p>	<p>Todo o alumnado de 4ºESO ten conectividade a internet e unha ferramenta para poder facelo, si ben, a calidade da conexión no é a mesma en tódolos casos e as ferramentas son variadas (as veces só o telefono móbil), e en ocasións compartidas con outros membros da familia. Ante esta situación deseñouse un procedemento que puideran seguir todos/as, e que consistiu en:</p> <ul style="list-style-type: none"> • O primeiro día de cada semana, pola mañá, envíase vía Gmail a todo o alumnado o <i>plan de traballo semanal</i>, ao mesmo tempo que se comparte material de apoio no DRIVE ou a través da aula virtual e tamén por correo electrónico (Gmail) • Nese plan de traballo especificase cales son os contidos a traballar, os apartados do libro que deben ler e o material en concreto, compartido no DRIVE (imaxes, animacións, vídeos didácticos, enlaces a páxinas de internet, presentacións en power point) que deben ir consultando en cada momento. • O plan de traballo inclúe tamén un plan de actividades seleccionadas do libro de texto ou actividades compartidas no DRIVE, ou boletins de actividades a través da aula virtual do centro. • Ao longo da semana o alumnado vai resolvendo as dúbidas que se lle presentan vía Gmail. • O venres desa semana, como data limite (coa flexibilidade oportuna das situacións especiais), o alumnado envía un documento de texto coas actividades resoltas vía Gmail. • As actividades son corrixidas e estas correccións son compartidas de maneira personalizada con cada alumno/a por DRIVE pu por correo electrónico. <p>As actividades que se propoñen os alumnos van encamiñadas a que o alumnado acade os estándares de aprendizaxe e traballar as competencias imprescindibles.</p> <p>Dase prioridade á comprensión dos contidos que se traballan fronte a seu aprendizaxe mecánico.</p>
<p>Materiais e recursos</p>	<p>Suministro de materiais pola aula virtual para poder preparar os contidos impartidos (presentacións en power point, vídeos didácticos, enlaces a páxinas de internet) e realización de cuestións sobre os contidos impartidos.</p>

4. Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	Información ao alumnado a través da publicación semanal das actividades na aula virtual do centro e por correo electrónico.
Publicidade	Publicación obrigatoria na páxina web do centro.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: I.E.S. GONZALO TORRENTE BALLESTER DE PONTEVEDRA

CURSO: 1º BACHARELATO C 2019-20

MATERIA: Bioloxía e Xeoloxía

DEPARTAMENTO: Bioloxía e Xeoloxía

DATA: 8 de maio de 2020

ÍNDICE

1. **Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
2. **Avaliación e cualificación.**
3. **Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)**
4. **Información e publicidade.**

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
<p style="text-align: center;">Para os contidos da 3ª avaliación</p> <ul style="list-style-type: none">• 5.8. Describir tropismos e nastias ilustrándoos con exemplos.• 5.9. Definir o proceso de regulación nas plantas mediante hormonas vexetais.• 5.12. Entender os mecanismos de reprodución asexual e a reprodución sexual nas plantas.• 5.13.a. Diferenciar os ciclos biolóxicos de briofitas, pteridofitas e espermafitas e as súas fases e estruturas características.• 5.13.b. Identificar en debuxos e fotografías os ciclos biolóxicos das plantas e as súas estruturas.• 5.14.a. Comprender as distintas fases da reprodución sexual nos vexetais.• 5.14.b. Identificar en debuxos ou fotografías as partes da flor das espermafitas, das sementes, do saco embrionario, do gran de polen, do froito.• 5.15. Entender os procesos de polinización e de dobre fecundación nas espermafitas. A formación da semente e o froito.• 5.17. Coñecer e indicar os mecanismos de diseminación das sementes e os tipos de xerminación.• 5.18. Coñecer e relacionar as formas de propagación dos froitos.• 5.19. Recoñecer e relacionar as adaptacións máis características dos vexetais aos diferentes medios nos que habitan	<p style="text-align: center;">Para os contidos da 3ª avaliación</p> <ul style="list-style-type: none">• 5.8.1. Describe e coñece exemplos de tropismos e nastias.• 5.9.1. Valora o proceso de regulación das hormonas vexetais.• 5.12.1. Distingue os mecanismos de reprodución asexual e a reprodución sexual nas plantas.• 5.13.1. Diferencia os ciclos biolóxicos e briofitas, pteridofitas espermafitas e as súas fases e estruturas características.• 5.13.2. Interpreta esquemas, debuxos, gráficas e ciclos biolóxicos dos diferentes grupos de plantas.• 5.15.1. Explica os procesos de polinización e de fecundación nas espermafitas e diferencia a orixe e as partes da semente e do froito.• 5.16.1. Distingue os mecanismos de diseminación das sementes e os tipos de xerminación.• 5.18.1. Identifica os mecanismos de propagación dos froitos.• 5.19.1. Relaciona as adaptacións dos vexetais co medio no que se desenvolven.

Para os contidos de recuperación reforzo e repaso

- 1.1. Especificar as características que definen aos seres vivos.
- 1.2. Distinguir bioelemento, oligoelemento e biomolécula.
- 1.3. Diferenciar e clasificar os diferentes tipos de biomoléculas que constitúen a materia viva relacionándoas coas súas respectivas funcións biolóxicas na célula.
- 1.4. Diferenciar cada un dos monómeros constituíntes das macromoléculas orgánicas.
- 1.5.a. Recoñecer e identificar algunhas macromoléculas cuxa conformación está directamente relacionada coa función que desempeñan.
- 1.5.b. Saber representar esquemáticamente as biomoléculas máis importantes.
- 1.5.c. Relacionar as características e propiedades das biomoléculas coas función que realizan nos seres vivos.
- 2.1. Describir a célula como unidade estrutural, funcional e xenética dos seres vivos e distinguir unha célula procariota dunha eucariota e unha célula animal dunha vexetal, analizando as súas semellanzas e diferenzas.
- 2.2. Identificar os orgánulos celulares, describindo a súa estrutura e función.
- 2.3. Recoñecer e identificar as fases da mitose e meiose argumentando a súa importancia biolóxica
- 2.4. Establecer as analogías e diferenzas principais entre os procesos de división celular mitótica e meiótica.
- 6.1. Comprender e discriminar os conceptos de nutrición heterótrofa e de alimentación

Para os contidos de recuperación reforzo e repaso

- 1.1.1. Describe as características que definen aos seres vivos: funcións de nutrición, relación e reprodución.
- 1.2.1. Identifica e clasifica os distintos bioelementos e biomoléculas presentes nos seres vivos
- 1.3.1. Distingue as características fisicoquímicas e propiedades das moléculas básicas que configuran a estrutura celular, destacando a uniformidade molecular dos seres vivos.
- 1.4.1. Identifica cada un dos monómeros constituíntes das macromoléculas orgánicas.
- 1.5.1. Asocia biomoléculas coa súa función biolóxica de acordo coa súa estrutura tridimensional.
- 2.1.1. Interpreta a célula como unha unidade estrutural, funcional e xenética dos seres vivos.
- 2.1.2. Perfila células procariotas e eucarióticas e nomea as súas estruturas.
- 2.2.1. Representa esquemáticamente os orgánulos celulares, asociando cada orgánulo coa súa función ou funcións.
- 2.2.2. Recoñece e nomea mediante microfotografías ou preparacións microscópicas células animais e vexetais
- 2.3.1. Describe os acontecementos fundamentais en cada unha das fases da mitose e meiose
- 2.4.1. Selecciona as principais analogías e diferenzas entre a mitose e a meiose.
- 6.1.1. Argumenta as diferenzas máis significativas entre os conceptos de nutrición e alimentación.

- 6.3.b. Explicar os mecanismos básicos que inciden no proceso da nutrición, relacionándoos coa presenza de determinadas estruturas que os fan posibles.
- 5.5. Comprender e diferenciar as fases da fotosíntese e os factores que afectan ao proceso.
- 5.6. Destacar a importancia biolóxica da fotosíntese.

- 6.1.2. Coñece as características da nutrición heterótrofa, distinguindo os tipos principais.
- 5.5.1. Detalla os principais feitos que acontecen durante cada unha das fases da fotosíntese asociando, a nivel de orgánulo, onde se producen.
- 5.6.1. Argumenta e precisa a importancia da fotosíntese como proceso de biosíntese, imprescindible para o mantemento da vida na Terra.

2. Avaliación e cualificación	
Avaliación	<p>Procedementos: Análise da produción do alumnado no seu domicilio: deberán realizar tarefas encomendadas polo profesor a través da de Gmail-DRIVE. As tarefas consistirán na realización de plans de actividades sobre os contidos impartidos nas avaliacións anteriores (recuperación, repaso ou reforzo) e sobre os contidos impartidos da terceira avaliación. As actividades unha vez realizadas, serán enviadas por correo electrónico (Gmail) para que poidan ser valoradas. Posteriormente reenviaranse ao alumnado as actividades corrixidas.</p> <p>Instrumentos: Valorarase o grao da realización das tarefas e a ausencia/presencia de erros nos diferentes plans de actividades.</p>
Cualificación final	<p>Indicar o procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final consistirá na nota media das dúas primeiras avaliacións, á que se lle poderá sumar a valoración positiva nas actividades realizadas no domicilio familiar (estas actividades terán unha puntuación máxima dun punto que se poderá sumar a nota media da 1ª e 2ª avaliación). Para o alumnado con unha avaliación suspensa, as actividades de recuperación repaso ou reforzo, servirán como mecanismo de recuperación si a súa avaliación é positiva.</p>
Proba extraordinaria de setembro	<p>O alumnado que non aprobase a materia na convocatoria de xuño, terá que examinarse dos contidos correspondentes a 1ª e 2ª avaliación na convocatoria de setembro. A proba consistirá na resposta a preguntas relativas ao temario impartido. A cualificación da proba extraordinaria de setembro suporá o 100% da cualificación outorgada na avaliación</p>
Alumnado de materia pendente	Non hai alumnado con materias do departamento pendentes

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)

<p>Actividades</p>	<p>Plans de actividades semanais sobre os diferentes contidos do curso (actividades de recuperación, repaso, reforzo, ampliación das aprendizaxes anteriores e novos contidos).</p>
<p>Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)</p>	<p>Todo o alumnado de 1º Bach C ten conectividade a internet, si ben, a calidade e o tempo de conexión non son os mesmos en tódolos casos, e todos teñen unha ferramenta para poder facelo, que son variadas, e en moitas ocasións compartidas con outros membros da familia.</p> <p>Ante esta situación deseñouse un procedemento que puideran seguir todos/as, e que consistiu en:</p> <ul style="list-style-type: none"> • O primeiro día de cada semana, pola mañá, envíase vía Gmail a todo o alumnado o <i>plan de traballo semanal</i>, ao mesmo tempo que se comparte un documento dos contidos do tema a traballar e material de apoio no DRIVE. • Nese plan de traballo especificábase, que parte dos contidos do tema correspondente, elaborado polo profesor da materia, vanse traballar nesa semana. No tema en cuestión, vanse explicando os contidos e ademais ten referenciado mediante números, o momento no que o alumnado debe consultar o material de apoio compartido no DRIVE (imaxes, animacións, vídeos didácticos, enlaces a páxinas de internet). • O plan de traballo inclúe tamén un plan de actividades seleccionadas que o alumnado debe realizar, e que serán actividades de recuperación, repaso ou reforzo de contidos xa dados ou de novos contidos. • Ao longo da semana o alumnado vai resolvendo as dúbidas que se lle presentan vía Gmail. • O venres desa semana, como data límite (coa flexibilidade oportuna das situacións especiais), o alumnado envía un documento de texto coas actividades resoltas vía Gmail. • As actividades son corrixiadas e estas correccións son compartidas de maneira personalizada con cada alumno/a por DRIVE. <p>As actividades que se propoñen o alumnado van encamiñadas a que acaden os estándares de aprendizaxe e traballar as competencias imprescindibles.</p> <p>Dáse prioridade á comprensión dos contidos que se traballan fronte ao seu aprendizaxe mecánico.</p>
<p>Materiais e recursos</p>	<p>Subminístranse materiais compartidos en DRIVE, que son temas elaborados coas explicacións dos contidos e material de apoio (imaxes, animacións, vídeos didácticos, enlaces a páxinas de internet, actividades), e plans de actividades sobre os contidos impartidos.</p>

1. Información e publicidade

Información ao alumnado e ás familias	Toda a información ao alumnado sumínistrase via Gmail, ou compartida en DRIVE a todo o grupo, ou de maneira personalizada.
Publicidade	Páxina web do centro.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: I.E.S. TORRENTE BALLESTER DE PONTEVEDRA
CURSO: 1º BACHARELATO
MATERIA: anatomía aplicada
DEPARTAMENTO: bioloxía e xeoloxía
DATA: 8 de maio de 2020

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.
2. Avaliación e cualificación.
3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)
4. Información e publicidade.

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
6.1. Recoñecer os sistemas de coordinación e regulación do corpo humano, especificando a súa estrutura e función.	<p>6.1.1. Describe a estrutura e función dos sistemas implicados no control e regulación da actividade do corpo humano, establecendo a asociación entre eles.</p> <p>6.1.2. Recoñece as diferenzas entre os movementos reflexos e os voluntarios, asociándoos ás estruturas nerviosas implicadas neles.</p> <p>6.1.3. Interpreta a fisioloxía do sistema de regulación, indicando as interaccións entre as estruturas que o integran.</p>
6.2. Identificar o papel do sistema neuroendócrino na actividade física, recoñecendo a relación existente entre todos os sistemas do organismo humano.	<p>6.2.1. Describe a función das hormonas e o importante papel que xogan na actividade física.</p> <p>6.2.2. Analiza o proceso de termorregulación e de regulación de augas e sales relacionándoos coa actividade física.</p>
3.1. Recoñecer a estrutura e funcionamento do sistema locomotor humano en movementos propios das actividades artísticas, razoando as relacións funcionais que se establecen entre as partes que o componen.	<p>3.1.1. Describe a estrutura e función do sistema esquelético relacionándoo coa mobilidade do corpo humano.</p> <p>3.1.2. Identifica o tipo de óso vinculándoo á función que desempeña.</p> <p>3.1.3. Diferenza os tipos de articulacións relacionándoas coa mobilidade que permiten.</p> <p>3.1.4. Describe a estrutura e función do sistema muscular, identificando a súa funcionalidade como parte activa do sistema locomotor.</p> <p>3.1.5. Diferenza os tipos de músculo relacionándoos coa función que desempeñan.</p>
2.1. Interpretar o funcionamento do corpo humano como o resultado da integración anatómica e funcional dos elementos que conforman os seus distintos niveis de organización e que o caracterizan como unha unidade estrutural e funciona	<p>2.1.1. Diferenza os distintos niveis de organización do corpo humano.</p> <p>2.1.2. Describe a organización xeral do corpo humano utilizando diagramas e modelos.</p> <p>2.1.3. Especifica as funcións vitais do corpo humano sinalando as súas características máis relevantes.</p>

	<p>2.1.4. Localiza os órganos e sistemas relacionados coas diferentes funcións que realizan.</p> <p>2.1.5. Recoñece os diferentes tecidos do corpo, identificando os seus compoñentes e a súa función.</p>
<p>4.1. Identificar o papel do sistema cardiopulmonar no rendemento das actividades artísticas corporais.</p>	<p>4.1.1. Describe a estrutura e función dos pulmóns, detallando o intercambio de gases que teñen lugar neles e a dinámica de ventilación pulmonar asociada a este.</p> <p>4.1.2. Describe a estrutura e función do sistema cardiovascular, explicando a regulación e integración de cada un dos seus compoñentes</p> <p>4.1.3. Relaciona o latexo cardíaco, o volume e capacidade pulmonar coa actividade física asociada a actividades artísticas de diversa índole.</p>
<p>4.2. Relacionar o sistema cardiopulmonar coa saúde, recoñecendo hábitos e costumes saudables para o sistema cardiorespiratorio e o aparato de fonación, nas accións motoras inherentes ás actividades artísticas corporais e na vida cotiá.</p>	<p>4.2.1. Identifica os órganos respiratorios implicados na declamación e o canto.</p> <p>4.2.3. Identifica as principais patoloxías que afectan ao sistema cardiopulmonar relacionándoas coas causas máis habituais e os seus efectos nas actividades artísticas.</p>
<p>5.1. Argumentar os mecanismos enerxéticos que interveñen nunha acción motora co fin de xestionar a enerxía e mellorar a eficiencia da acción</p>	<p>5.1.1. Describe os procesos metabólicos de produción de enerxía polas vías aeróbica e anaeróbica, xustificando o seu rendemento enerxético e a súa relación coa intensidade e duración da actividade.</p> <p>5.1.2. Xustifica o papel do ATP como transportador da enerxía libre, asociándoo coa subministración continua e adaptada ás necesidades do corpo humano.</p>
<p>5.2. Recoñecer os procesos de dixestión e absorción de alimentos e nutrientes explicando as estruturas orgánicas implicadas en cada un deles.</p>	<p>5.2.1. Identifica a estrutura dos aparatos e órganos que interveñen nos procesos de dixestión e absorción dos alimentos e nutrientes, relacionándoos coas súas funcións en cada etapa</p> <p>5.2.2. Distingue os diferentes procesos que interveñen na dixestión e a absorción dos alimentos e nutrientes, vinculándoos coas estruturas orgánicas implicadas en cada un deles.</p>
<p>5.3. Valorar os hábitos nutricionais, que inciden favorablemente na saúde e no rendemento das actividades artísticas corporais.</p>	<p>5.3.1. Discrimina os nutrientes enerxéticos dos non enerxéticos, relacionándoos cunha dieta sa e equilibrada.</p>

	5.3.4. Recoñece hábitos alimentarios saudables e prexudiciais para a saúde, sacando conclusións para mellorar o benestar persoal.
5.4. Identificar os trastornos do comportamento nutricional máis comúns e os efectos que teñen sobre a saúde.	5.4.1. Identifica os principais trastornos do comportamento nutricional e argumenta os efectos que teñen para a saúde.

2. Avaliación e cualificación	
Avaliación	<p>Procedementos:</p> <p>Análise da produción dos alumnos no seu domicilio: os alumnos deberán realizar tarefas encomendadas polo profesor a través do correo electrónico e a aula virtual do centro. As tarefas consistirán na visualización de presentacións e na realización de probas interactivas na aula virtual ou boletíns de exercicios sobre os contidos impartidos nas avaliaci3ns anteriores (actividades de recuperaci3n, repaso ou reforzo) e sobre os contidos impartidos da terceira avaliacion.</p> <p>As actividades unha vez realizadas ser3n enviadas por correo electrónico para que poidan ser valoradas. Trala correcci3n e valoraci3n das mesmas, o profesor enviar3 un boletín coas respostas correctas para que os alumnos as poidan revisar e corrixir os exercicios realizados incorrectamente.</p> <p>Valorarase o grao da realizaci3n das tarefas e a ausencia/presencia de erros nas diferentes actividades.</p> <p>Instrumentos:</p> <p>O instrumento que se utilizar3 é o caderno di3rio do profesor, onde se efectuar3n habitualmente anotaci3ns suficientes e claras respecto ao grao de realizaci3n das tarefas e a ausencia/presencia de erros nas mesmas.</p>
Cualificaci3n final	<p>Indicar o procedemento para obter a cualificaci3n final de curso:</p> <p>A cualificaci3n final consistir3 na nota media das d3as primeiras avaliacion3s, 3 que se lle poder3 sumar a valoraci3n positiva nas actividades realizadas no domicilio familiar (estas actividades ter3n unha puntuaci3n m3xima dun punto que se poder3 sumar a nota media da 1ª e 2ª avaliacion).</p>
Proba extraordinaria de setembro	<p>Os alumnos que non aprobasen a asignatura na convocatoria de xuño, ter3n que examinarse dos contidos correspondentes a 1ª e 2ª avaliacion na convocatoria de setembro.</p> <p>A proba consistir3 na resposta a preguntas relativas ao temario impartido.</p> <p>A cualificaci3n da proba extraordinaria de setembro supor3 o 100% da cualificaci3n outorgada na avaliacion</p>
Alumnado de materia pendente	<p>Criterios de avaliacion:</p> <hr/> <p>Criterios de cualificaci3n:</p> <hr/> <p>Procedementos e instrumentos de avaliacion:</p>

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	<p>Boletíns de exercicios sobre os diferentes contidos do curso (actividades de recuperación, repaso, reforzo, ampliación das aprendizaxes anteriores e novos contidos).</p> <p>Probas na aula virtual sobre os contidos do curso baseadas en preguntas tipo test, verdadeiro ou falso, completar definicións co término axeitado, relacionar conceptos, interpretar debuxos.</p>
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	<p>Todo o alumnado de 1º de bacharelato ten conectividade a internet e unha ferramenta para poder facelo, si ben, a calidade da conexión no é a mesma en tódolos casos e as ferramentas son variadas (as veces só o telefono móbil), e en ocasións compartidas con outros membros da familia. Ante esta situación deseñouse un procedemento que puideran seguir todos/as, e que consistiu en:</p> <ul style="list-style-type: none"> • O primeiro día de cada semana, pola mañá, envíase vía Gmail ou a través da aula virtual do centro a todo o alumnado o <i>plan de traballo semanal</i>, ao mesmo tempo que se comparte material de apoio a través da aula virtual e tamén por correo electrónico (Gmail) • Nese plan de traballo especificase cales son os contidos a traballar, os apartados que deben ler e o material compartido (enlaces a páxinas de internet, presentacións en power point) que deben ir consultando en cada momento. • O plan de traballo inclúe tamén un plan de actividades seleccionadas (boletins de actividades ou probas a través da aula virtual do centro). • Ao longo da semana o alumnado vai resolvendo as dúbidas que se lle presentan vía Gmail. • O último día desa semana, como data límite (coa flexibilidade oportuna das situacións especiais), o alumnado envía un documento de texto coas actividades resoltas vía Gmail. • As actividades unha vez corrixidas, se envía aos alumnos as respostas corrixidas para que revisen e reparen os erros cometidos. <p>As actividades que se propoñen os alumnos van encamiñadas a que o alumnado acade os estándares de aprendizaxe e traballar as competencias imprescindibles.</p> <p>Dase prioridade á comprensión dos contidos que se traballan fronte a seu aprendizaxe mecánico.</p> <p>O alumnado traballará a partires dos apuntes da materia elaborados polo profesor, que serán suministradas a través do correo electrónico.</p> <p>Empregaránse sempre que sexa posible medios audiovisuais: vídeos, e presentación en power point.</p>
Materiais e recursos	<p>Suministro de materiais polo correo electrónico para poder preparar os contidos impartidos (presentacións en power point, vídeos didácticos, enlaces a páxinas de internet) e realización de cuestións sobre os contidos impartidos.</p>

4. Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	Información das actividades a realizar a través da publicación semanal das actividades na aula virtual do centro o por medio do correo electrónico.
Publicidade	Publicación obrigatoria na páxina web do centro.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: I.E.S. TORRENTE BALLESTER DE PONTEVEDRA
CURSO: 1º BACHARELATO
MATERIA: cultura científica
DEPARTAMENTO: bioloxía e xeoloxía
DATA: 8 de maio de 2020

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

1. **Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
2. **Avaliación e cualificación.**
3. **Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)**
4. **Información e publicidade.**

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
1.1. Obter, seleccionar e valorar informacións relacionados con temas científicos da actualidade.	1.1.1. Analiza un texto científico, valorando de forma crítica o seu contido. 1.1.2. Presenta información sobre un tema tras realizar unha procura guiada de fontes de contido científico, utilizando tanto os soportes tradicionais, como Internet.
1.3. Comunicar conclusións e ideas en distintos soportes a públicos diversos, utilizando eficazmente as tecnoloxías da información e comunicación para transmitir opinións propias argumentadas.	1.3.1. Comenta artigos científicos divulgativos realizando valoracións críticas e análises das consecuencias sociais dos textos analizados e defende en público as súas conclusións.
2.1. Xustificar a teoría de deriva continental en función das evidencias experimentais que a apoian.	2.1.1. Xustifica a teoría de deriva continental a partir das probas xeográficas, paleontolóxicas, xeolóxicas e paleoclimáticas.
2.2. Explicar a tectónica de placas e os fenómenos a que dá lugar e os distintos riscos consecuencia destes fenómenos.	2.2.1. Utiliza a tectónica de placas para explicar a expansión do fondo oceánico e a actividade sísmica e volcánica nos bordos das placas.
2.3. Determinar as consecuencias do estudo da propagación das ondas sísmicas P e S, respecto das capas internas da Terra.	2.3.1. Relaciona a existencia de diferentes capas terrestres coa propagación das ondas sísmicas a través delas.
2.4. Coñecer e describir os últimos avances científicos sobre a orixe da vida na Terra e enunciar as diferentes teorías científicas que explican a orixe da vida na Terra, diferenciandoas daquelas basadas en crenzas.	2.4.1. Coñece e explica as diferentes teorías acerca da orixe da vida na Terra. 2.4.2. Describe as últimas investigacións científicas en torno ao coñecemento da orixe e desenvolvemento da vida na Terra.
2.5. Establecer as probas que apoian a teoría da selección natural de Darwin e utilízala para explicar a evolución dos seres vivos na Terra, enfrontándoa a teorías non científicas.	2.5.1. Describe as probas biolóxicas, paleontolóxicas e moleculares que apoian a teoría da evolución das especies. 2.5.2. Enfronta as teorías de Darwin e Lamarck para explicar a selección natural. 2.5.3. Enfronta o neodarwinismo coas explicacións non científicas sobre a evolución.

2.6. Recoñecer a evolución desde os primeiros homínidos ata o home actual e establecer as adaptacións que nos fixeron evolucionar.	2.6.1. Establece as diferentes etapas evolutivas dos homínidos ata chegar ao Homo sapiens, establecendo as súas características fundamentais, tales como capacidade craneal e altura.
3.3. Valorar as vantaxes que suscita a realización dun trasplante e as súas consecuencias.	3.3.1. Propón os trasplantes como alternativa no tratamento de certas enfermidades, valorando as súas vantaxes e inconvenientes.
3.4. Tomar conciencia da importancia da investigación médico-farmacéutica.	3.4.1. Describe o proceso que segue a industria farmacéutica para descubrir, desenvolver, ensaiar e comercializar os fármacos.
3.5. Facer un uso responsable do sistema sanitario e dos medicamentos.	3.5.1. Xustifica a necesidade de facer un uso racional da sanidade e dos medicamentos.
3.6. Diferenciar a información procedente de fontes científicas daquelas que proceden de pseudociencias ou que perseguen obxectivos meramente comerciais.	3.6.1. Discrimina a información recibida sobre tratamentos médicos e medicamentos en función da fonte consultada.
4.4. Describir e avaliar as aplicacións da enxeñaría xenética na obtención de fármacos, transxénicos e terapias xénicas.	4.4.1. Describe e analiza as aplicacións da enxeñaría xenética na obtención de fármacos, transxénicos e terapias xénicas.
4.5. Valorar as repercusións sociais da reprodución asistida, a selección e conservación de embrions	4.5.1. Establece as repercusións sociais e económicas da reprodución asistida, a selección e conservación de embrions.
4.6. Analizar os posibles usos da clonación.	4.6.1. Describe e analiza as posibilidades que ofrece a clonación en diferentes campos.
4.8. Identificar algúns problemas sociais e dilemas morais debidos á aplicación da xenética: obtención de transxénicos, reprodución asistida e clonación.	4.8.1. Valora, de forma crítica, os avances científicos relacionados coa xenética, os seus usos e consecuencias médicas e sociais. 4.8.2. Explica as vantaxes e inconvenientes dos alimentos transxénicos, razoando a conveniencia ou non do seu uso.

Pode facerse tamén seguindo o modelo que se teña na programación didáctica respectiva

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020	PÁXINA 3 DE 6	CENTRO: CURSO: MATERIA:
---	---------------	-------------------------------

2. Avaliación e cualificación	
Avaliación	<p>Procedementos:</p> <p>Análise da produción dos alumnos no seu domicilio: os alumnos deberán realizar tarefas encomendadas polo profesor a través da aula virtual do centro. As tarefas consistirán na realización de actividades sobre os contidos impartidos nas avaliaci3ns anteriores (actividades de recuperaci3n, repaso ou reforzo) e sobre os contidos impartidos da terceira avaliacion.</p> <p>As actividades unha vez realizadas, ser3n enviadas por correo electr3nico ou subidas polo alumnado 3 aula virtual, para que poidan ser valoradas. Trala correcci3n e valoraci3n das mesmas, o profesor enviar3 as correcci3ns individualizadas por email ou escribir3 os comentarios correspondentes na aula virtual, para que os alumnos poidan revisar e correxir os exercicios realizados incorrectamente.</p> <p>Valorarase o grao da realizaci3n das tarefas e a ausencia/presencia de erros nas diferentes actividades.</p>
	<p>Instrumentos:</p> <p>O instrumento que se utilizar3 3 o caderno di3rio do profesor, onde se efectuar3n habitualmente anotaci3ns suficientes e claras respecto ao grao de realizaci3n das tarefas e a ausencia/presencia de erros nas mesmas.</p>
Cualificaci3n final	<p>Indicar o procedemento para obter a cualificaci3n final de curso:</p> <p>A cualificaci3n final consistir3 na nota media das d3as primeiras avaliacion3s, 3 que se lle poder3 sumar a valoraci3n positiva nas actividades realizadas no domicilio familiar (estas actividades ter3n unha puntuaci3n m3xima dun punto que se poder3 sumar 3 nota media da 1ª e 2ª avaliacion).</p>
Proba extraordinaria de setembro	<p>Os alumnos que non aprobasen a asignatura na convocatoria de xu3o, ter3n que examinarse dos contidos correspondentes a 1ª e 2ª avaliacion na convocatoria de setembro.</p> <p>A proba consistir3 na resposta a preguntas relativas ao temario impartido.</p> <p>A cualificaci3n da proba extraordinaria de setembro supor3 o 100% da cualificaci3n outorgada na avaliacion</p>
Alumnado de materia pendente	Criterios de avaliacion:
	Criterios de cualificaci3n:
	Procedementos e instrumentos de avaliacion:

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)

Actividades	Actividades sobre os diferentes contidos do curso (actividades de recuperación, repaso, reforzo, ampliación das aprendizaxes anteriores e novos contidos). Consistirán en: cuestionarios, pequenos traballos, actividades de investigación e desenvolvemento da opinión crítica sobre noticias de actualidade sobre os contidos do curso.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	As actividades que se propoñen os alumnos van encamiñadas a que o alumnado acade os estándares de aprendizaxe e traballar as competencias imprescindibles. Dase prioridade á comprensión dos contidos que se traballan fronte a seu aprendizaxe mecánico. O alumnado traballará a partires de material elaborado polo profesor, que serán suministradas a través da aula virtual do centro. Empregaránse medios audiovisuais: vídeos, e presentacións en power point.
Materiais e recursos	Suministro de materiais pola aula virtual para poder preparar os contidos impartidos (apuntamentos, presentacións en power point, vídeos didácticos, enlaces a páxinas de internet) e cuestionarios sobre os contidos impartidos.

4. Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	Información das actividades a realizar a través da aula virtual do centro e mediante o correo electrónico.
Publicidade	Publicación obrigatoria na páxina web do centro.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: I.E.S. TORRENTE BALLESTER DE PONTEVEDRA

CURSO: 2º DE BACHARELATO

MATERIA: bioloxía

DEPARTAMENTO: bioloxía e xeoloxía

DATA: 8 de maio de 2020

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.
2. Avaliación e cualificación.
3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)
4. Información e publicidade.

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B3.1. Analizar o papel do ADN como portador da información xenética.	<ul style="list-style-type: none"> • BB3.1.1. Describe a estrutura e a composición química do ADN, e recoñece a súa importancia biolóxica como molécula responsable do almacenamento, a conservación e a transmisión da información xenética.
B3.2. Distinguir as etapas da replicación e os encimas implicados nela.	<ul style="list-style-type: none"> • BB3.2.1. Diferencia as etapas da replicación e identifica os encimas implicados nela.
B3.3. Establecer a relación do ADN coa síntese de proteínas.	<ul style="list-style-type: none"> • BB3.3.1. Establece a relación do ADN co proceso da síntese de proteínas.
B3.5. Elaborar e interpretar esquemas dos procesos de replicación, transcrición e tradución, e a regulación da expresión xénica.	<ul style="list-style-type: none"> • BB3.4.2. Recoñece e indica as características fundamentais do código xenético, e aplica ese coñecemento á resolución de problemas de xenética molecular. • BB3.5.1. Interpreta e explica esquemas dos procesos de replicación, transcrición e tradución. • BB3.5.2. Resolve exercicios prácticos de replicación, transcrición e tradución, e de aplicación do código xenético. • BB3.5.3. Identifica e distingue os encimas principais relacionados cos procesos de transcrición e tradución.
B3.6. Definir o concepto de mutación e distinguir os principais tipos e axentes mutaxénicos.	<ul style="list-style-type: none"> • BB3.6.1. Describe o concepto de mutación e establece a súa relación cos fallos na transmisión da información xenética. • BB3.6.2. Clasifica as mutacións e identifica os axentes mutaxénicos máis frecuentes.
B3.7. Relacionar mutación e cancro. Destacar a importancia das mutacións na evolución das especies.	<ul style="list-style-type: none"> • BB3.7.1. Asocia a relación entre a mutación e o cancro, e determina os riscos que implican algúns axentes mutaxénicos. • BB3.7.2. Destaca a importancia das mutacións na evolución e na aparición de novas especies.
B3.8. Desenvolver os avances máis recentes no ámbito da enxeñaría xenética, así como as súas aplicacións.	<ul style="list-style-type: none"> • BB3.8.1. Resume e realiza investigacións sobre as técnicas desenvolvidas nos procesos de manipulación xenética para a obtención de organismos transxénicos.

B3.9. Analizar os progresos no coñecemento do xenoma humano e a súa influencia nos novos tratamentos.	<ul style="list-style-type: none"> • BB3.9.1. Recoñece e indica os descubrimentos máis recentes sobre o xenoma humano e as súas aplicacións en enxeñaría xenética, e valora as súas implicacións éticas e sociais.
B3.10. Formular os principios da xenética mendeliana, aplicando as leis da herdanza na resolución de problemas, e establecer a relación entre as proporcións da descendencia e a información xenética.	<ul style="list-style-type: none"> • BB3.10.1. Analiza e predí aplicando os principios da xenética mendeliana, os resultados de exercicios de transmisión de caracteres autosómicos, caracteres ligados ao sexo e influídos polo sexo.
B3.11. Diferenciar evidencias do proceso evolutivo.	<ul style="list-style-type: none"> • BB3.11.1. Argumenta evidencias que demostran o feito evolutivo.
B3.12. Recoñecer e diferenciar os principios da teoría darwinista e neodarwinista.	<ul style="list-style-type: none"> • BB3.12.1. Identifica os principios da teoría darwinista e neodarwinista, e compara as súas diferenzas.
B3.13. Relacionar o xenotipo e as frecuencias xénicas coa xenética de poboacións e a súa influencia na evolución.	<ul style="list-style-type: none"> • BB3.13.1. Distingue os factores que inflúen nas frecuencias xénicas.
B3.14. Recoñecer e indicar a importancia da mutación e a recombinación como motores da evolución.	<ul style="list-style-type: none"> • BB3.14.1. Ilustra a relación entre mutación e recombinación, o aumento da diversidade e a súa influencia na evolución dos seres vivos.
B3.15. Analizar os factores que incrementan a biodiversidade e a súa influencia no proceso de especiación.	<ul style="list-style-type: none"> • BB3.15.1. Distingue tipos de especiación e identifica os factores que posibilitan a segregación dunha especie orixinal en dúas especies diferentes.
B4.1. Diferenciar os tipos de microorganismos en función da súa organización celular.	<ul style="list-style-type: none"> • BB4.1.1. Clasifica os microorganismos no grupo taxonómico ao que pertencen.
B4.2. Describir as características estruturais e funcionais dos grupos de microorganismos.	<ul style="list-style-type: none"> • BB4.2.1. Analiza a estrutura e a composición dos microorganismos e relaciónaas coa súa función.
B4.4. Valorar a importancia dos microorganismos nos ciclos xeoquímicos.	<ul style="list-style-type: none"> • BB4.4.1. Recoñece e explica o papel fundamental dos microorganismos nos ciclos xeoquímicos.
B4.5. Recoñecer e numerar as doenzas máis frecuentes transmitidas polos microorganismos, utilizando o vocabulario axeitado relacionado con elas.	<ul style="list-style-type: none"> • BB4.5.1. Relaciona os microorganismos patóxenos máis frecuentes coas doenzas que orixinan.
B4.6. Avaliar as aplicacións da biotecnoloxía e a microbioloxía na	<ul style="list-style-type: none"> • BB4.6.1. Analiza a intervención dos microorganismos en numerosos

industria alimentaria e farmacéutica, e na mellora do medio.	<p>procesos naturais e industriais, e as súas numerosas aplicacións</p> <ul style="list-style-type: none"> • BB4.6.2. Recoñece e identifica os tipos de microorganismos implicados en procesos fermentativos de interese industrial. • BB4.6.3. Valora as aplicacións da biotecnoloxía e a enxeñaría xenética na obtención de produtos farmacéuticos, en medicina e en biorremediación, para o mantemento e a mellora do medio
B5.1. Desenvolver o concepto actual de inmunidade.	<ul style="list-style-type: none"> • BB5.1.1. Analiza os mecanismos de autodefensa dos seres vivos e identifica os tipos de resposta inmunitaria.
B5.2. Distinguir inmunidade inespecífica e específica, así como as súas células respectivas.	<ul style="list-style-type: none"> • BB5.2.1. Describe as características e os métodos de acción das células implicadas na resposta inmune.
B5.3. Discriminar resposta inmune primaria e secundaria.	<ul style="list-style-type: none"> • BB5.3.1. Compara as características da resposta inmune primaria e secundaria.
B5.4. Definir os conceptos de antíxeno e anticorpo, e identificar a estrutura dos anticorpos.	<ul style="list-style-type: none"> • BB5.4.1. Define os conceptos de antíxeno e de anticorpo, e recoñece a estrutura e a composición química dos anticorpos.
B5.5. Diferenciar os tipos de reacción antíxeno-anticorpo.	<ul style="list-style-type: none"> • BB5.5.1. Clasifica os tipos de reacción antíxeno-anticorpo e resume as características de cada un.
B5.6. Diferenciar inmunidade natural e artificial, e soro e vacina.	<ul style="list-style-type: none"> • BB5.6.1. Destaca a importancia da memoria inmunolóxica no mecanismo de acción da resposta inmunitaria e asóciaa coa síntese de vacinas e soros.
B5.7. Investigar a relación entre as disfuncións do sistema inmune e algunhas patoloxías frecuentes.	<ul style="list-style-type: none"> • BB5.7.1. Resume as principais alteracións e disfuncións do sistema inmunitario, e analiza as diferenzas entre alerxias e inmunodeficiencias.
B5.8. Analizar e describir o ciclo do virus do VIH.	<ul style="list-style-type: none"> • BB5.8.1. Describe o ciclo de desenvolvemento do VIH.
B5.9. Describir o proceso de autoinmunidade.	<ul style="list-style-type: none"> • BB5.9.1. Clasifica e cita exemplos das doenzas autoinmunes máis frecuentes, así como os seus efectos sobre a saúde.
B5.10. Argumentar e valorar os avances da inmunoloxía e a enxeñaría xenética nos tratamentos con anticorpos monoclonais e os transplantes de órganos, e a problemática do rexeitamento.	<ul style="list-style-type: none"> • BB5.10.2. Describe os problemas asociados ao transplante de órganos, e identifica as células que actúan.
B1.1. Determinar as propiedades fisicoquímicas dos bioelementos que os fan indispensables para a vida. Relacionar os enlaces químicos coa súa importancia biolóxica.	<ul style="list-style-type: none"> • BB1.1.2. Clasifica os tipos de bioelementos relacionando cada un coa súa proporción e coa súa función biolóxica. • BB1.1.3. Discrimina os enlaces químicos que permiten a formación de

	moléculas inorgánicas e orgánicas presentes nos seres vivos.
B1.2. Argumentar as razóns polas que a auga e os sales minerais son fundamentais nos procesos biolóxicos.	<ul style="list-style-type: none"> • BB1.2.1. Relaciona a estrutura química da auga coas súas funcións biolóxicas. • BB1.2.2. Distingue os tipos de sales minerais, e relaciona a composición coa función.
B1.3. Recoñecer e identificar os tipos de moléculas que constitúen a materia viva, e relacionalos coas súas respectivas funcións biolóxicas na célula.	<ul style="list-style-type: none"> • BB1.3.1. Recoñece e clasifica os tipos de biomoléculas orgánicas, e relaciona a súa composición química coa súa estrutura e coa súa función. • BB1.3.3. Contrasta e relaciona os procesos de diálise, centrifugación e electroforese, e interpreta a súa relación coas biomoléculas orgánicas.
B1.4. Identificar os tipos de monómeros que forman as macromoléculas biolóxicas e os enlaces que os unen.	<ul style="list-style-type: none"> • BB1.4.1. Identifica os monómeros e distingue os enlaces químicos que permiten a síntese das macromoléculas: enlaces O-glicosídico, enlace éster, enlace peptídico e enlace O-nucleosídico.
B1.5. Determinar a composición química e describir a función, a localización e exemplos das principais biomoléculas orgánicas.	<ul style="list-style-type: none"> • BB1.5.1. Describe a composición e a función das principais biomoléculas orgánicas.
B1.6. Comprender e diferenciar a función biocatalizadora dos encimas, con valoración da súa importancia biolóxica.	<ul style="list-style-type: none"> • BB1.6.1. Contrasta o papel fundamental dos encimas como biocatalizadores, e relaciona as súas propiedades coa súa función catalítica.
B2.1. Establecer as diferenzas estruturais e de composición entre células procariotas e eucarióticas.	<ul style="list-style-type: none"> • BB2.1.1. Compara unha célula procariota con unha eucariótica, e identifica os orgánulos citoplasmático presentes nelas.
B2.2. Interpretar e identificar a estrutura dunha célula eucariótica animal e dunha vexetal, representar os seus orgánulos e describir a súa función.	<ul style="list-style-type: none"> • BB2.2.1. Esquematiza os orgánulos citoplasmáticos e recoñece as súas estruturas. • BB2.2.2. Analiza a relación entre a composición química, a estrutura e a ultraestructura dos orgánulos celulares, e a súa función.
B2.3. Analizar o ciclo celular e diferenciar as súas fases.	<ul style="list-style-type: none"> • BB2.3.1. Identifica as fases do ciclo celular, e explica os principais procesos que acontecen en cada unha.
B2.4. Distinguir e identificar os tipos de división celular, e desenvolver os acontecementos que teñen lugar en cada fase.	<ul style="list-style-type: none"> • BB2.4.1. Recoñece en microfotografías e esquemas as fases da mitose e da meiose, e indica os acontecementos básicos que se producen en cada unha.

	<ul style="list-style-type: none"> • BB2.4.2. Establece as analoxías e as diferenzas máis significativas entre mitose e meiose.
B2.5. Argumentar a relación da meiose coa variabilidade xenética das especies.	<ul style="list-style-type: none"> • BB2.5.1. Resume a relación da meiose coa reprodución sexual, o aumento da variabilidade xenética e a posibilidade de evolución das especies.
B2.6. Examinar e comprender a importancia das membranas na regulación dos intercambios celulares para o mantemento da vida, e realizar experiencias sobre a plasmolise e a turxescencia.	<ul style="list-style-type: none"> • BB2.6.1. Compara e distingue os tipos e os subtipos de transporte a través das membranas, e explica detalladamente as características de cada un.
B2.7. Comprender e diferenciar os procesos de catabolismo e anabolismo, e establecer a relación entre ambos	<ul style="list-style-type: none"> • BB2.7.1. Define e interpreta os procesos catabólicos e os anabólicos, así como os intercambios enerxéticos asociados a eles.
B2.8. Describir as fases da respiración celular, identificando rutas e produtos iniciais e finais.	<ul style="list-style-type: none"> • BB2.8.1. Sitúa, a nivel celular e a nivel de orgánulo, o lugar onde se produce cada un destes procesos, e diferencia en cada caso as rutas principais de degradación e de síntese, e os encima e as moléculas máis importantes responsables dos devanditos procesos.
B2.9. Diferenciar a vía aeróbica da anaeróbica.	<ul style="list-style-type: none"> • BB2.9.1. Contrasta as vías aeróbicas e anaeróbicas, e establece a súa relación co seu rendemento enerxético. • BB2.9.2. Valora a importancia das fermentacións en numerosos procesos industriais, e recoñece as súas aplicacións.
B2.10. Pormenorizar os procesos que teñen lugar en cada fase da fotosíntese.	<ul style="list-style-type: none"> • BB2.10.1. Identifica e clasifica os tipos de organismos fotosintéticos. • BB2.10.2. Localiza a nivel subcelular onde se leva a cabo cada fase, e destaca os procesos que teñen lugar.
B2.12. Argumentar a importancia da quimiosíntese	<ul style="list-style-type: none"> • BB2.12.1. Valora o papel biolóxico dos organismos quimiosintéticos

2. Avaliación e cualificación	
Avaliación	<p>Procedementos:</p> <p>Análise da produción dos alumnos no seu domicilio: os alumnos deberán realizar tarefas encomendadas polo profesor a través do correo electrónico. As tarefas consistirán na visualización de presentacións, estudos dos contidos correspondentes e a realización de boletíns de exercicios sobre os contidos impartidos nas avaliacións anteriores (actividades de recuperación, repaso ou reforzo) e sobre os contidos impartidos da terceira avaliación.</p> <p>As actividades unha vez realizadas serán enviadas por correo electrónico para que poidan ser valoradas. Trala corrección e valoración das mesmas, o profesor enviará un boletín coas respostas correctas para que os alumnos as poidan revisar, e correxir os exercicios realizados incorrectamente.</p> <p>Valorarase o grao da realización das tarefas e a ausencia/presencia de erros nas diferentes actividades.</p>
	<p>Instrumentos:</p> <p>O instrumento que se utilizará é o caderno diário do profesor, onde se efectuarán habitualmente anotacións suficientes e claras respecto ao grao de realización das tarefas e a ausencia/presencia de erros nas mesmas.</p>
Cualificación final	<p>Indicar o procedemento para obter a cualificación final de curso:</p> <p>A cualificación final consistirá na nota media das dúas primeiras avaliacións, á que se lle poderá sumar a valoración positiva nas actividades realizadas no domicilio familiar (estas actividades terán unha puntuación máxima dun punto que se poderá sumar a nota media da 1ª e 2ª avaliación).</p>
Proba extraordinaria de setembro	<p>Os alumnos que non aprobasen a asignatura na convocatoria de xuño, terán que examinarse dos contidos correspondentes a 1ª e 2ª avaliación na convocatoria de setembro.</p> <p>A proba consistirá na resposta a preguntas relativas ao temario impartido.</p> <p>A cualificación da proba extraordinaria de setembro suporá o 100% da cualificación outorgada na avaliación</p>
Alumnado de materia pendente	Criterios de avaliación:
	Criterios de cualificación:
	Procedementos e instrumentos de avaliación:

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)

<p>Actividades</p>	<p>Boletíns de exercicios sobre os diferentes contidos do curso (actividades de recuperación, repaso, reforzo, ampliación das aprendizaxes anteriores e os contidos correspondentes a terceira avaliación).</p>
<p>Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)</p>	<p>Todo o alumnado de 2º de bacharelato ten conectividade a internet e unha ferramenta para poder facelo, si ben, a calidade da conexión no é a mesma en tódolos casos e as ferramentas son variadas (as veces só o telefono móbil), e en ocasións compartidas con outros membros da familia. Ante esta situación deseñouse un procedemento que puideran seguir todos/as, e que consistiu en:</p> <ul style="list-style-type: none"> • O primeiro día de cada semana, envíase vía Gmail a todo o alumnado o <i>plan de traballo semanal</i>, ao mesmo tempo que se comparte material de apoio a través do correo electrónico (Gmail) • Nese plan de traballo especificase cales son os contidos a traballar, os apartados que deben ler e o material compartido (enlaces a páxinas de internet, presentacións en power point) que deben ir consultando en cada momento. • O plan de traballo inclúe tamén un plan de actividades seleccionadas (boletins de exercicios). • Ao longo da semana o alumnado vai resolvendo as dúbidas que se lle presentan vía Gmail. • O último día desa semana, como data limite (coa flexibilidade oportuna das situacións especiais), o alumnado envía un documento de texto coas actividades resoltas vía Gmail. • As actividades unha vez correxidas, se envía aos alumnos as respostas correxidas para que revisen e reparen os erros cometidos. <p>As actividades que se propoñen os alumnos van encamiñadas a que o alumnado acade os estándares de aprendizaxe e traballar as competencias imprescindibles.</p> <p>Dase prioridade á comprensión dos contidos que se traballan fronte a seu aprendizaxe mecánico.</p> <p>O alumnado traballará a partires dos apuntes da materia elaborados polo profesor, que serán suministradas a través do correo electrónico.</p>
<p>Materiais e recursos</p>	<p>Suministro de materiais polo correo electrónico para poder preparar os contidos impartidos (presentacións en power point, vídeos didácticos, enlaces a páxinas de internet) e realización de cuestións sobre os contidos impartidos.</p>

4. Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	Información sobre as actividades a realizar a través do correo electrónico.
Publicidade	Publicación obrigatoria na páxina web do centro.

IES GONZALO TORRENTE BALLESTER
PONTEVEDRA

Departamento de bioloxía e xeoloxía

INFORMACIÓN BÁSICA SOBRE PROGRAMACIÓN DIDÁCTICAS (ADAPTACIÓN PROGRAMACIÓN 3ª AVALIACIÓN)

ANO ACADÉMICO: 2019/2020

ÁREA/MATERIA/MÓDULO: Ciencias da Terra de do medio ambiente

NIVEL/CURSO: 2º bacharelato

ÍNDICE

- 1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2. Avaliación e cualificación.**
- 3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)**
- 4. Información e publicidade.**

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B6.1. Recoñecer as relacións tróficas dos ecosistemas, valorando a influencia dos factores limitantes da produción primaria e daqueles que aumentan a súa rendibilidade.	B6.1.1. Identifica os factores limitantes da produción primaria e aqueles que aumentan a súa rendibilidade. B6.1.2. Esquematiza as relacións tróficas dun ecosistema. B6.1.3. Interpreta gráficos, pirámides, cadeas e redes tróficas. B6.1.4. Explica as causas da diferenza de produtividade en mares e continentes.
B6.2. Comprender a circulación de bioelementos (sobre todo O, C, N, P e S) entre os subsistemas terrestres.	B6.2.1. Esquematiza os ciclos bioxeoquímicos e argumenta a importancia do seu equilibrio.
B6.3. Comprender os cambios que se suceden nos ecosistemas ao longo do tempo.	B6.3.1. Identifica os cambios que se producen nas sucesións ecolóxicas e interpreta a variación dos parámetros tróficos.
B6.4. Comprender os mecanismos naturais de autorregulación dos ecosistemas e valorar a repercusión da acción humana sobre eles.	B6.4.1. Coñece os mecanismos naturais de autorregulación dos ecosistemas. B6.4.2. Argumenta e relaciona as actividades humanas coas repercusións na dinámica dos ecosistemas.
B6.5. Distinguir a importancia da biodiversidade e recoñecer as actividades que teñen efectos negativos sobre ela.	B6.5.1. Argumenta a importancia da biodiversidade e os riscos que supón a súa diminución. B6.5.2. Relaciona as accións humanas coa súa influencia na biodiversidade do ecosistema.
B6.6. Identificar os tipos de solo, en relación coa litoloxía e o clima que os orixinou.	B6.6.1. Clasifica os tipos de solo en relación coa litoloxía e o clima que os orixina.
B6.7. Valorar o solo como recurso fráxil e escaso.	B6.7.1. Valora o solo como recurso fráxil e escaso.
B6.8. Coñecer técnicas de valoración do grao de alteración dun solo.	B6.8.1. Identifica o grao de alteración dun solo aplicando distintas técnicas de valoración.
B6.9. Analizar os problemas ambientais producidos pola deforestación, a agricultura e a gandaría.	B6.9.1. Analiza os problemas ambientais producidos pola deforestación, a agricultura e a gandaría.

2. Avaliación e cualificación	
Avaliación	<p>Procedementos: Análise da produción dos alumnos no seu domicilio: o alumnado deberá realizar tarefas encomendadas polo docente a través da aula virtual do centro. As tarefas consistirán na realización de probas na aula virtual e boletíns de actividades sobre os contidos impartidos na terceira avaliación. As actividades serán entregadas na propia aula virtual. Trala corrección e valoración das tarefas, o docente comentará individualmente as mesmas correxindo os posibles erros para que o alumnado poida modificarlos. Valorarase o grao da realización das tarefas e a ausencia/presencia de erros nas diferentes actividades.</p> <p>Instrumentos: O instrumento que se utilizará é o caderno diário do profesor, onde se efectuarán habitualmente anotacións suficientes e claras respecto ao grao de realización das tarefas e a ausencia/presencia de erros nas mesmas.</p>
Cualificación final	<p>Procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final consistirá na nota media das dúas primeiras avaliacións, á que se lle poderá sumar a valoración positiva nas actividades realizadas no domicilio familiar (estas actividades terán unha puntuación máxima dun punto que se poderá sumar a nota media da 1ª e 2ª avaliación).</p>
Proba extraordinaria de setembro	<p>Os alumnos que non aprobasen a asignatura na convocatoria de xuño, terán que examinarse dos contidos correspondentes a 1ª e 2ª avaliación na convocatoria de setembro. A proba consistirá na resposta a preguntas relativas ao temario impartido. A cualificación da proba extraordinaria de setembro suporá o 100% da cualificación outorgada na avaliación</p>
Alumnado de materia pendente	<p>Criterios de avaliación:</p> <hr/> <p>Criterios de cualificación:</p> <hr/> <p>Procedementos e instrumentos de avaliación:</p>

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Boletíns de exercicios e actividades interactivas sobre os diferentes contidos do curso (actividades de recuperación, repaso, reforzo, ampliación das aprendizaxes anteriores e novos contidos).
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	As actividades que se propoñen van encamiñadas a que o alumnado acade os estándares de aprendizaxe e traballe as competencias imprescindibles. Dase prioridade á comprensión dos contidos que se traballan fronte á súa aprendizaxe mecánica. O alumnado traballará a partires do libro de texto ou material elaborado polo docente, que serán suministradas a través da aula virtual do centro. Empregaránse sempre que sexa posible medios audiovisuais: vídeos, e presentacións.
Materiais e recursos	Suministro de materiais pola aula virtual para poder preparar os contidos impartidos (presentacións, vídeos didácticos, enlaces a páxinas de internet, actividades interactivas...) e realización de cuestións sobre os contidos impartidos.

4. Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	Información ao alumnado a través da páxina virtual do centro e por correo electrónico.
Publicidade	Publicación obrigatoria na páxina web do centro.